

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, (jud. M. Chiperi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (jud. Iu. Cotruță, V. Sîrbu, V. Mihaila)

DECIZIE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

Examinând recursul declarat de către Oglinda Eduard,
în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de CA
”Donaris Vienna Insurance Group” SA împotriva lui Oglinda Eduard cu privire la
restituirea despăgubirilor de asigurare în ordine de regres,

împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și restituită
cererea de apel depusă de Oglinda Eduard împotriva hotărârii din 06 martie 2017 a
Judecătoriei Anenii Noi,

c o n s t a t ă:

La 24 iulie 2012, SA ”Donaris Group” SA (în prezent CA ”Donaris Vienna
Insurance Group” SA) s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui
Oglinda Eduard cu privire la restituirea despăgubirilor de asigurare în ordine de
regres.

Prin hotărârea din 13 noiembrie 2012 a Judecătoriei Anenii Noi, acțiunea a fost
admisă.

Prin decizia din 15 iulie 2014 a Curții de Apel Comrat, a fost respins apelul
declarat de către SA ”Donaris Group” SA, a fost admis apelul declarat de către
Oglinda Eduard, casată hotărârea din 13 noiembrie 2012 a Judecătoriei Anenii Noi
cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 05 decembrie 2014 a Judecătoriei Anenii Noi, procesul în
cauza civilă a fost suspendat până la examinarea cauzei contravenționale în privința
lui Oglinda Eduard.

Prin încheierea din 04 octombrie 2016 a Judecătoriei Anenii Noi procesul a fost
reluat.

Prin hotărârea din 06 martie 2017 a Judecătoriei Aneni Noi, acțiunea a fost
admisă.

La 13 noiembrie 2020, Oglinda Eduard, reprezentat de avocatul stagiar Cotogoi
Vasile, a depus cererea de apel solicitând admiterea apelului, repunerea în termen a
cererii de apel, casarea integral a hotărârii Judecătoriei Aneni Noi din 06 martie
2017.

În motivarea cererii de repunere a menționat că Oglinda Eduard a aflat despre
existența hotărârii abia la 22 octombrie 2020, când a luat cunoștință cu materialele

cauzei.

A mai invocat că Oglinda Eduard nu a cunoscut despre existența litigiului și respectiv despre hotărârea judecătorească din motiv că nu i-au fost comunicate actele de procedură, citațiile.

Astfel, Oglinda Eduard a fost lipsit de posibilitatea de a-și apăra poziția procedurală de pârât, prin prezentarea referinței și anexarea probelor ce dovedesc netemeinicia cererii. Totodată, avizele de recepție, ale scrisorilor expediate de instanța de judecată către Eduard Oglinda, și care s-au returnat cu semnătură, și care se regăsesc la dosar, nu sunt semnate personal de către Oglinda Eduard, or semnătura aplicată pe avize nu este executată de către acesta.

În viziunea lui citarea prin aviz public este greșită, având în vedere că în conformitate cu art. 108 Cod de procedură civilă: înștiințarea prin aviz public este pertinentă doar dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut, iar reclamantul dă asigurări că deși a făcut tot posibilul nu a reușit să afle domiciliul acestuia.

Prin încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de Oglinda Eduard împotriva hotărârii din 06 martie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi.

La 30 aprilie 2021, Oglinda Eduard a declarat recurs împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate, soluționarea în fond a cerinței de repunere în termenul de atac și restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea apelului în fond.

În susținerea recursului declarat a menționat că la soluționarea cererii de repunere în termenul de atac instanța a cercetat în mod arbitrar probatoriul livrat în susținerea acestei cereri. În acest sens a menționat că în perioada 19 februarie 2016 – 31 decembrie 2020, ba chiar și cu mult timp înainte de acest termen, nu se află în țară.

Cu privire la faptul că fratele lui Oglinda Eduard ar fi recepționat materialele procedurii de executare de la executorul judecătorească, a menționat că această acțiune a fost făcută în baza unei procuri eliberate de recurent pe numele fratelui, însă procura a fost una specială cu acordarea dreptului de a-l reprezenta doar în cadrul unei cauze legate de moștenire.

Mai mult ca atât, a menționat că argumentele instanței cu privire la faptul că odată fiind admis apelul lui Oglinda Eduard, acesta cunoștea de litigiu, recurentul a evidențiat că în urma admiterii apelului cauza a fost remisă la rejudecare în prima instanță urmând ca toate procedurile să fie efectuate din nou, cu respectarea drepturilor părților, în special de a-i fi comunicată data, locul și ora ședinței. Or, la rejudecarea cauzei procesul a fost suspendat aproape 2 ani (22 luni).

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 aprilie 2021, iar recursul a fost declarat prin la 30 aprilie 2021, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la

recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Oglinda Eduard, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Anenii Noi, a fost pronunțat la 06 martie 2017.

La fel, este cert și faptul că, Oglinda Eduard a fost citat legal la ședințele de judecată ce au avut loc în cadrul rejudecării cauzei în prima instanță prin aviz publicitar.

Recurentul Oglinda Eduard, a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 13 noiembrie 2020, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Deși, recurentul Oglinda Eduard în cerere de repunere în termenul de atac a invocat precum că, a aflat de hotărârea la 22 octombrie 2020, când avocatul lui ales a făcut cunoștință de materialele cauzei, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, instanța de apel însă a respins această cerere ca neîntemeiată.

Așadar, alegațiile din cererea de recurs referitoare la faptul că, declararea la 13 noiembrie 2020 a apelului se datorează aflării cu întârziere despre hotărâre ceea ce în opinia lui Oglinda Eduard îl îndreptățește să solicite repunerea în termenul de atac, se apreciază critic de către Colegiu, or termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii.

La caz, se atestă că instanța de apel just a concluzionat despre faptul că după remiterea cauzei la rejudecare, Oglinda Eduard a fost citat atât prin citații, cât și prin aviz publicitar. Or, recurentul deține un rol de participant activ la proces prin faptul

că a contestat cu apel hotărârea din 13 noiembrie 2012 a Judecătoriei Anenii Noi, iar procesul în cauza civilă a fost suspendat în legătură cu examinarea contestației lui Oglinda Eduard, depusă împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit pe numele lui. Este cert că Oglinda Eduard cunoștea despre existența în principiu a unei cauze civile de încasare a despăgubirii de asigurare de la el, urmând să urmărească soarta cauzei ce îl viza, indiferent de locul aflării lui pe întreaga perioadă a procesului.

Ad absurdum în ipoteza în care Oglinda Eduard nu ar cunoaște despre procesul civil în cauză, data informării sale despre el nicidecum nu poate fi considerată data luării cunoștinței de materialele cauzei prin avocatul ales, la 22 octombrie 2020, or materialele cauzei denotă cert că în cadrul procedurii de executare a hotărârii contestate cu apel de Oglinda Eduard, executorul judecătoresc a adus la cunoștința despre existența hotărârii din 06 martie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi fratelui lui Oglinda Eduard, la 02 octombrie 2017.

În acest context se resping argumentele recurentului cu privire la faptul că fratele lui a acționat cu depășirea împuternicirilor acordate anterior printr-o procură, când a primit de la executorul judecătoresc materialele procedurii de executare, or potrivit regulilor de comunicare a actelor de procedură dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze actul o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Așadar, informația despre existența a unei hotărâri defavorabile lui Oglinda Eduard a fost transmisă printr-o rudă, prezumându-se fără echivoc cunoașterea recurentului atât despre existența litigiului, cât și despre o hotărâre pe caz, care se află la etapa executării.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Urmează a fi menționat caracterul public al informației cu privire la ședințele de judecată fixate într-o cauză civilă, cu privire la rezultatul examinării cauzei și actele judecătorești emise pe marginea acestor cauze. Toată informația respectivă se plasează pe portalul național al instanțelor de judecată, obligație care a fost la caz respectată de personalul instanței, iar Oglinda Eduard și reprezentantul ales urmau să monitorizeze, după trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în continuare soarta ei, în situația în care s-ar afla peste hotarele țării și ar fi în imposibilitate să fie prezent la examinarea ei și la emiterea hotărârii.

Astfel, deși dispozitivul hotărârii a fost pronunțat public la 06 martie 2017, acesta a fost publicat la 06 aprilie 2017, Colegiul identifică, la caz, prezumția cunoașterii de către Oglinda Eduard a rezultatului examinării propriei cauze și emiterii hotărârii cel puțin din această dată, iar cel târziu la data comunicării acesteia fratelui lui Oglinda Eduard, 02 octombrie 2017.

În corespundere cu prevederile art. 116 alin. (4) al Codului de procedură civilă, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în

care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

După cum a fost reiterat supra, cunoscând despre o hotărâre defavorabilă, Oglinda Eduard nu a livrat nici un argument plauzibil din care cauză a așteptat până la 13 noiembrie 2020 pentru a-și exercita dreptul de a contesta hotărârea.

Din acest motiv cererea Oglinda Eduard cu privire la repunerea în termenul de atac al hotărârii a fost corect respinsă de instanța de apel, or din momentul din care recurentul trebuia să afle despre o hotărâre defavorabilă, și până la depunerea cererii de apel, au trecut mai mult de 30 de zile prevăzute de art. 116 alin. (4) al Codului de procedură civilă.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale Oglinda Eduard urma să depună cererea de apel în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit de lege.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, inter alia, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, inter alia, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, Golder vs. the United Kingdom, hotărâre din 21 ianuarie 1975; Z and Others vs. the United Kingdom, hotărâre din 10 mai 2001; și Kreuz vs. Poland, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de

procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Oglinda Eduard.

Se menține încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de CA "Donaris Vienna Insurance Group" SA împotriva lui Oglinda Eduard cu privire la restituirea despăgubirilor de asigurare în ordine de regres.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru